

MITT I LIVET

Västanfors Västervåla församlings tidning

nr 2/10

**Du vet väl om
att du är värdefull?**

Att värna värdefulla värderingar

Du vet väl om att du är värdefull, att du är viktig här och nu, att du är älskad för din egen skull, för ingen annan är som du...

Så börjar en sång av Ingemar Olsson som då och då används i kyrkliga sammanhang. Och det är väl just det det handlar om när man pratar om värdegrund, värderingar och mänskliga värden - varje människas rätt att uppleva känslan av att vara respekterad, älskad och värdefull.

Det här numret av Mitt i livet handlar på olika sätt om värderingar. En artikel handlar om Fagersta kommuns jämställdhetsprojekt, en annan om Fagerstas nattvandrare som genom sitt engagemang ställer upp för våra ungdomar.

Härintill kan du läsa om hur man arbetar med värderingar på Lindgårdsskolan, och längre fram i tidningen skriver prästen Unni Wiig Sandberg om Svenska kyrkan som en plats där värderingar befästs och inspiration och framtidstro förmedlas. Kyrkans uppgift är att värna mänskliga värden.

Som människor i ett samhälle med en kristen värdegrund har vi alla en uppgift i att ta ansvar för att värdefulla värderingar inte glöms bort. Vi har ett ansvar för att i varje situation värna varje människas rätt till respekt och integritet.

Cecilia Kjellin Eriksson, redaktör

Foto: Magnus Aronson

Lindgårdsskolan prioriterar arbetet med värderingar

– Att respektera varandra och att tillåta att man är olika, att kunna visa hänsyn och känna empati och förståelse för det som är annorlunda, det är det viktigaste man får lära sig om värderingar på Lindgårdsskolan. Olika behöver ju inte vara negativt, säger Petra Iwarsson som arbetar som elevcoach på Lindgårdsskolan.

Arbetet med värderingar på Lindgårdsskolan utgår (liksom på andra skolor) från flera olika lagar och dokument, bland annat Diskrimineringslagen från januari 2009, Skollagen och Läroplanen Lpo 94. I Lindgårdsskolans arbetsplan och likabehandlingsplan finns beskrivet hur man jobbar med de här frågorna just på den här skolan.

”På Lindgårdsskolan kommer vi aldrig att acceptera någon form av kränkande behandling eller diskriminering” står det bland annat i Lindgårdsskolans likabehandlingsplan.

All personal på skolan arbetar förebyggande för att motverka alla former av kränkande behandling. – Vi prioriterar verkligen de här frågorna, berättar Petra. Det är en fördel att vi är en så liten enhet där alla vuxna känner alla barn och även många föräldrar, och alla barn känner de vuxna. Det gör det lättare att pussla ihop mönstret över hela dagen. Personalen pratar ihop sig och har samma ramar, och det är högt i tak i diskussionerna bland personalen.

Trygghet är grunden

Grunden i lärandet är trygghet, utan trygghet kan eleverna inte lära sig. I Lindgårdsskolans arbetsplan står det:

”...Det är viktigt att alla på Lindgårdsskolan känner sig trygga på sin arbetsplats. Genom att skolan är småskalig bidrar det till att alla känner alla och att all personal har ansvar för alla barn, vilket kan ge trygghet till föräldrar och barn. Vi arbetar förebyggande och har en aktiv och levande dialog mellan elever och personal om respekt och hänsyn för varandra och föremål i den dagliga verksamheten...”

”...Något som återkommer i alla åldrar är den gyllene regeln om vad jag vill att andra ska göra för mig ska jag också göra för dem...” På Lindgårdsskolan går man ett steg längre och menar att jag ska göra det för dig som är bra för just dig, men som inte alltid behöver vara detsamma för mig.

Petra är fritidspedagog och ansvarig för fritids. Hon är själv väldigt intresserad av att arbeta med värderingsfrågor i skolan och på fritids.

– På fritids ger vi mycket utrymme för den fria leken, eftersom vi är övertygade om att när den sociala samvaron funkar, så funkar resten också. Barn lär sig mycket genom att leka med andra, bland annat empati och hänsyn. Genom att iaktta barnen när de leker ser man vad och hur de leker. Man kan se mönster som man kan prata med barnen om i en annan situation.

Rastvärdar och trivselregler

Personalen turas om att fungera som rastvärdar.

– Det är viktigt att det finns vuxna till hands på rasterna, menar Petra, inte bara om det blir bråk, utan även för de barn som behöver hjälp att ta sig in i leken.

På Lindgårdsskolan finns gemensamma trivselregler för alla årskurser från förskoleklass till år 6. Man går igenom trivselreglerna med eleverna när skolan startar på hösten. Även föräldrarna skriver under att de har tagit del av trivselreglarna, som berör både skolan, skolbussen och fritids.

forts. nästa sida

Faddrar och kamratstödjare

De äldre barnen får uppdraget att vara fadder åt en yngre elev på skolan. Vissa aktiviteter ordnas under läsåret då faddrarna och de yngre eleverna får möjlighet att lära känna varandra lite bättre.

På mellanstadiet finns två kamratstödjare från varje klass. Gruppen träffar Petra varannan vecka, och då diskuterar man hur stämningen är i skolan och om det har uppstått någon konflikt på skolgården. Det är också ett tillfälle att ta upp om någon av kamratstödjarna har sett att någon elev ofta är ensam på rasterna. Ibland gör de värderingsövningar tillsammans i gruppen.

– En kamratstödjare ska vara som ett par extra ögon och öron bland eleverna, annars ska de vara precis som vanligt, förklarar Petra. Att vara kamratstödjare är en uppgift att växa med.

Personal och kamratstödjare har tystnadsplikt, och ska därför inte föra vidare det som gruppen har pratat om.

Förebyggande arbete

Flera i personalen har gått utbildningen ”mobbing – skolpraktik och forskningsperspektiv”.

– Kursen var bra och den födde många tankar hos oss i personalaget, tycker Petra, som också har gått kurser om ”Diskriminering i skolan” och ”Jämställdhet i skolan”.

All personal arbetar med förebyggande åtgärder och tidig upptäckt för att minimera all form av kränkande behandling. Detta sker bland annat genom de gemensamma trivselseglerna, tillämpning av ett demokratiskt arbetsätt i undervisningen, klassråd, elevråd, rast-

vårdar, kamratstödjare och fadderverksamhet. Flera gånger i veckan finns olika forum där personalen har möjlighet att föra information kring elevsituationer vidare.

Det finns även en trygghetsgrupp på skolan, som träffas en gång per månad. Trygghetsgruppen består av rektor, två elevcoacher samt en representant från vardera år F-3 och år 4–6. På mötena deltar även en person från Minislussen, som är ett samverkansprojekt mellan socialtjänsten, skolan och Barn- och ungdomspsykiatri i Fagersta. Trygghetsgruppens uppgift är att förebygga och hantera olika situationer av kränkande behandling.

**Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson**

Diskrimineringslagen

”Lagens ändamål är att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.”

Skollagen (SFS 1985:1100)

”Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan

- 1) främja jämställdhet mellan könen samt
- 2) aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbing och rasistiska beteenden.” (1 kap 2 §)

1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94)

”Skolan skall sträva efter att varje elev

- respekterar andra människors egenvärde
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt medverkar till att bistå andra människor
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en egen vilja att handla också med deras bästa för ögonen.”

(2.1 Normer och värden)

Petra Iwarsson (mitten) är fritidspedagog och ansvarig för Lindgårdsskolans fritids. Hon har också hand om kamratstödjarna. Här är hon tillsammans med några av kamratstödjarna (från vänster) Calle, Albin, Moa och Agnes.

På Lindgårdsskolan

- ska det råda god stämning och ett tryggt klimat mellan alla.
- Visa varandra ömsesidig respekt.
- Ingen ska utsättas för någon form av kränkande behandling eller diskriminering.
- Alla elever, föräldrar och personal ska veta vem man ska vända sig till om man själv behöver hjälp eller ser att någon annan behöver det.
- På Lindgårdsskolan kommer vi aldrig att acceptera någon form av kränkande behandling eller diskriminering.

- På Lindgårdsskolan arbetar vi utifrån barnens behov och erfarenheter.
- På Lindgårdsskolan förutsätter vi att alla barn är nyfikna och vill lära sig. Personal ska kunna vägleda eleverna till att känna nyfikenhet och lust att lära.
- Det är viktigt att eleverna vågar ta ställning i olika sakfrågor, vågar tänka själva och kan stå för sin åsikt. Eleverna ska kunna sätta sig in i känsliga frågor och kunna diskutera sig fram till vad som är rätt och fel ur ett etiskt perspektiv.

Trivselregler

- Eleven tar ansvar för sig själv, sitt arbete, sina och skolans saker.
- Eleven passar tider.
- Eleven använder ett vårdat språk.
- Eleven är en god kamrat.
- Eleven ber om lov för att lämna skolgården.

Mistelboden, där kan allt hända och händer syr...

Om du inte vet vad du ska köpa till din vän som har "allt" bör du besöka Mistelboden. Där har duktiga fingrar sytt och knåpat ihop allehanda vackra saker. Allt från små dukar till täcken för docksängen.

Vad är då Mistelboden? Kortfattat kan man säga att det är en samlingsplats för ett antal personer som har funktionshinder av olika slag. För närvarande är det mellan 7 och 8 personer som brukar komma varje dag.

Gerd arbetar som arbetsledare på Mistelboden som tillfälligt är i gamla VB Energis lokaler. En flytt till större och rymligare lokaler är planerad.

Mönster målas med färgpenna

En hel del av det man gör är broderier. För att underlätta det hela, har man målat upp mönstret på det som ska broderas med en färgpenna som man sedan broderar efter. Man gör det i omgångar vartefter arbetet skrider fram. Färgen man märker med har den fördelen att den försvinner efter en stund och kvar blir bara det broderade mönstret. Josefin visar upp en fantastisk fin handduk med både bil och fjärlil som mottagaren som tydligen heter Hasse ska få. Han kommer nog att bli glad. Katarina har gjort en handduk men hennes har lite annat mönster. Lotta som kommer att få den kommer nog också

att bli väldigt glad. Jessica håller på att göra en duk som någon som heter Karin ska få. Gerd håller upp den och då kan man se hur mönstret är iduttat med lila märkpenna till höger.

Fredagdans varje månad

Men det är inte bara när man är på Mistelboden man har roligt. En gång i månaden, på en fredag, åker man iväg på dans någonstans i Västmanland. Det är olika ställen varje gång och man berättar för mig att den stora bussen är proppfull varje gång. Det är alltså inte bara de från Mistelboden som åker utan det är funktionshindrade från hela Fagersta. Josefin berättar att hon också spelar teater på Norrby teater. Hon har varit med och framfört "Grease". Hon skulle i och för sig hellre vilja spela på större scener, gärna utomlands och drömmen är att bli en världsberömd kändis. Jag undrar om hon inte skulle tycka det var lite läskigt att stå framför flera hundra, kanske tusen personer och spela men det skulle inte göra ett dugg säger hon, det skulle bara vara roligt.

Man är på Mistelboden varje dag från åtta på morgonen till halv fyra på eftermiddagen. Man äter sin medhavda lunch mitt på dan. En gång i månaden, berättar någon, beställer man hämtmat som man sedan äter tillsammans, allra helst

pizza för det är så gott. Man brukar också träffa andra funktionshindrade och göra olika aktiviteter tillsammans, till exempel grilla korv i skogen bakom lasarettet eller gå tipspromenader, gärna runt sjön Eskiln.

Lämna in textilier

Jag frågar Gerd om hon är intresserad av att sy och sömma och det är hon så klart. En del av de mer avancerade arbetena svarar hon för. Hon berättar att man kan lämna in saker som man behöver hjälp med. Hon visar en klänning som en flicka i Fagersta beställt från USA som hon ska ha på en kommande bal men när hon skulle sätta på sig den så var den lite för trång. Då sprättade Gerd bort blixtlåset i ryggen och satte i band i stället. Det gjorde att den dessutom blev mycket snyggare.

Likaså hade man fått in en altarduk från Västanfors kyrka. Något hade bränt hål i den men det lagade man så det knappt märktes. Jag frågar om det är något hon inte klarar av och den enda gången man avböjt ett uppdrag var när någon ville ha ett foder utbytt i en skinnjacka. Hon berättar att hon, ända sen hon var barn, älskat att sy, sticka och virka. Hemma i Norberg har hon inte mindre än tre symaskiner som hon använder i olika sammanhang.

Roligast med Mistelboden

När vi suttit och pratat en stund är det dags för fika. Jag blir bjuden på kaffe och bullar. Man berättar att det är viktigt att resa på sig ibland, räta på ryggen och gå en sväng, annars blir man lätt trött i ryggen. Vad är det roligaste med att vara på Mistelboden, undrar jag? Sitta och sy, säger någon. Det man gör här uppskattas verkligen, säger någon annan. Det är så roligt att göra saker tillsammans, säger en tredje. Att alla verkligen trivs avspeglas i deras glada ansikten.

Tar gärna emot garn och tyg

Gerd berättar, innan jag går att de gärna tar emot saker som folk skänker. Det kan t ex vara garner, tyger och spetsar som man använder när man syr. Tack vara detta, fortsätter hon, kan man hålla låga priser. Att det är billiga saker man säljer kan jag intyga. Under varje arm har jag en fantastiskt fin kudde med spets och allt. De kostade bara 60 kronor styck. Även jag har glädje i ansiktet. Det får man av sådana här möten.

**Text och foto:
Staffan Riddersporre**

Katarina

Josefin

Jessica

Nattvandrarerna i Fagersta

Att nattvandra är att bry sig. Nattvandrarare finns där ungdomar är – synliga och kan hjälpa till om det behövs. Som nattvandrarare kan du skapa förtroende och trygghet genom att ställa upp för ungdomar. Vare sig du är förälder, mor- eller farförälder, äldre syskon eller bara vuxen.

Det är regn i luften men det är varmt den här fredagkvällen under Våryran när vi samlas utanför lokalen nere på stan. Helen Lind, som har varit aktiv nattvandrarare i sex år, har bjudit in mig att vara med på en nattvandring den här kvällen. När alla har kommit går vi in för att ha ett kort möte innan själva vandringen börjar. Det doftar gott av nybryggt kaffe i fikarummet i TBVs lokaler som nattvandrararna får låna. Konditori Valionen sponsrar med mackor.

Poliser och fältassistenter

Sex nattvandrarare, två fältassistenter och två poliser är med på mötet. Det är ett informellt möte för att stämma av hur många som nattvandrar, vilka poliser som är i tjänst och för att utbyta nummer till mobiltelefoner ifall något händer under kvällen och man behöver tillkalla hjälp. Helen berättar lite om nattvandrararnas verksamhet för en förälder som är ny och för mig som ska skriva den här en artikeln. Nattvandrararna är väldigt glada för den hjälp de fått av kommunens fältassistenter, som har fungerat som mentorer när nattvandrararna i Fagersta har dragit igång verksamheten.

Under mötet blir det diskussion om ungdomar och alkohol. Polisen

har blivit hårdare mot ungdomar som har alkohol med sig och det tycker nattvandrararna är bra. Det är lätt för ungdomar att få tag i alkohol, och det händer ofta att föräldrar köper ut åt sina ungdomar.

Det är inte heller ovanligt att ungdomar stjälar starka mediciner av sina föräldrar. Nätdroger är billiga och har blivit vanliga, berättar poliserna, som uppmuntrar föräldrar att föra dialog med sina ungdomar om de här frågorna. Polisen tar gärna emot anonyma tips från allmänheten.

Nattvandrarare har röda jackor

Jag får låna en av de röda fina jackorna som nattvandrararna har på sig när de är ute och vandrar. Det är viktigt att synas om någon vill ta kontakt eller behöver hjälp. Ute på stan delar vi upp oss och går åt olika håll. Man ska alltid vara minst två nattvandrarare som går tillsammans. Några tar bilen för att åka till Kolarbysjön och se om några ungdomar har samlats där. Några andra gör en tur till Ringvägen där det enligt uppgift ska vara fest.

Den här kvällen är det väldigt lugnt på stan, eftersom inga aktiviteter ordnas för ungdomar i centrum den här Våryran. Vi stannar till och pratar med några grabbar på cykel.

Publiken på Brukshotellet är vuxen, men utanför sitter några ungdomar och skrattar och pratar. Helen passar på att prata lite med vakterna och lämnar visitkort med telefonnumret till den mobil som nattvandrararna alltid har med sig på vandring. Om vakterna ser ungdomar som behöver stöttning under kvällen så är det bra att veta

vart man ska ringa för att få tag i någon nattvandrarare som kan hjälpa till.

Flera av de aktiva nattvandrararna jobbar i kommunen med ungdomar och känner därför många av ungdomarna i stan, och det är en stor fördel, men det är inte alls nödvändigt för att kunna bli nattvandrarare. Redan idag finns två unga tjejer på 18 och 19 år med i gruppen, och ett par killar i 20-årsåldern, som vill hjälpa till där det behövs och fungera som förebilder för andra ungdomar.

– Vi behöver olika människor som nattvandrar, säger Stina Stålhånd, som är kontaktperson för nattvandrararna i Fagersta. Man kan vara förälder, syskon eller bara en vuxen som vill ställa upp för ungdomar. Alla som vill vara med behövs. Vuxna som orkar bry sig är viktiga både i skolan och på fritiden.

– Det finns inga tonårsföräldrar i Fagersta, men det finns många tonåringar, säger Helen Lind lite på skoj. Efter att ha informerat om vad nattvandrararna gör både på ett föräldramöte på Alfskolan, vid majbrasan på Valborgsmässoafton och på fritidsgården Sture i Skinnskatteberg, hade Helen hoppats att fler föräldrar skulle ha hört av sig för att delta i nattvandringar, men intresset har varit svalt. Därför uppmanar man nu fler tonårsföräldrar och andra vuxna att hjälpa till. Alla måste inte vara med vid varje nattvandring, utan var och en avgör hur ofta man kan vara med. Alla extra resurser är bra och ses som ett tillskott.

Förut Föräldrar på gång

Nattvandrarerna i Fagersta har funnits i olika formationer under många år. Tidigare gick man under namnet Föräldrar på gång och sedan november 2009 finns Nattvandrarerna i Fagersta, som är en av de lokala grupperna inom stiftelsen Nattvandring.nu.

Under våren har nattvandrarerna i Fagersta varit ute i samband med Norbergs marknad, Valborgsmässofirandet och Våryran i Fagersta och Brinellskolans avslutning. Spontana vandringar sker vid behov. Några av nattvandrarerna har också varit på ett par föreläsningar och man planerar att ordna kurser i Första hjälpen, Hjärt- och lungräddning och konflikthantering.

Återsamling varje timme

Vi träffas varje timme i lokalen för att stämma av med varandra och passa på att gå på toaletten eller dricka en kopp kaffe. Efter rykten från några ungdomar om en 18-års fest i Norberg är vi några som tar bilen till Norberg för att titta till festligheten. Vi ser många ungdomar, även fagerstabor, utanför huset och det ser lugnt och städat ut. Som nattvandrare har man inte rätt att gå in på en privat fest, men man kan ju se till att finnas till hands utanför om det skulle behövas.

Nu har det blivit mörkt och några vandrare tar en extra tur i Vilhelminaparken innan kvällens nattvandring avslutas. Inga allvarliga saker har inträffat bland ungdomar på stan den här kvällen, men nattvandrarerna har i alla fall varit på plats och förhoppningsvis förmedlat trygghet till de ungdomar som de har mött under kvällen.

Några av nattvandrarerna i Fagersta som var ute och vandrade under Våryran.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Att nattvandra

är att bry sig. Som nattvandrare finns du där ungdomarna är – du är synlig och tillgänglig och kan hjälpa till om det behövs. Du skapar förtroende och trygghet genom att ställa upp för ungdomar som behöver stöd. Det kan handla om att låna ut mobilen, medla, plåstra om eller bara lyssna.

Som nattvandrare kan du skapa viktiga vuxenrelationer till ungdomar i olika situationer. Även den som normalt har det tryggt och bra hemma kan tillfälligt hamna i situationer där de behöver ditt stöd. Andra kanske helt saknar trygga vuxna i sin tillvaro. Din närvaro leder till ökad trygghet för alla, och till att våld, skadegörelse och alkohol- och narkotikaanvändning bland ungdomar minskar.

Som nattvandrare är man varken polis, vakt eller social myndighet. Nattvandrare är helt enkelt vuxna som vågar vara vuxna och som bryr sig om och tar ansvar. Vuxna som finns till hands för samtal och skapar trygghet med sin närvaro.

Du kan bli nattvandrare om du är över 18 år, bryr dig om och vill vara en förebild för unga. I några lokala föreningar finns även ungdomsgrupper som nattvandrar. Då är det alltid tillsammans med vuxna, erfarna nattvandrare.

Som nattvandrare är det viktigaste att vara social och flexibel – varje natt och varje ung människa är unik.

Läs mer på hemsidan www.nattvandring.nulfagersta

Rummet är stort och ljus

Rummet är stort och ljus. Några vänner har kommit och en hel del släkt. Skratt och goda möten fyller kyrkan på vägen in. Det var länge sedan – gott att få mötas. Förväntan i luften, många är finklädde, barnen först lite högtidliga i finkläder, sedan med spring i benen. Kyrkgången fram är som gjord att springa i. De små fångas upp av trygga armar och musiken börjar. Nu kommer de, huvudpersonerna. Egentligen är det bara en som det handlar om, men mamma och pappa är också viktiga. Det är ju deras barn, deras underverk deras ansvar och glädje. Ett litet barn omgivet av sina nära och kära. En dopfunt med vatten, en vitklädd präst, ljus som lyser, och varma leenden. Ett nytt litet liv är på väg ut i livet, omsluten av kärlek.

Varje människa som föds är ett stort under, varje människa. Inte bara de efterlängtrade barnen, inte bara de som får möta en kärleksfull blick att växa i eller trygga händer att vila i. Varje liten unge som föds är ett mirakel stort nog att tacka Gud för. Detta är dopets grund. Dopet ger en plats och en form för att uttrycka detta som är giltigt vid varje fysisk födelse: När ett nytt liv föds in i världen sker ett mirakel stort nog för att få stjärnor att lysa och änglar att hålla andan. Visst är det självklart, i teorin. Men vi behöver påminna oss. Varje människa vi möter har varit ett sådant barn en gång. Också de vi inte tycker om. Dopet uttrycker något som är grundläggande för kyrkan – och viktigt för varje samhälle. Gestaltar och bekräftar budskapet om den svages rätt, livets helighet och varje individs unika värde.

Det är samma rum men många år senare. Kyrkan är proppfull nu. Jag sträcker på halsen så att jag ska få en glimt åtminstone, av gänget gängliga, finniga tonåringar som snart kommer att gå förbi. Bland dem kommer mitt barn att gå. Mitt lilla barn som blivit så stor, så egen och bångstyrig, så intressant och svår att förstå sig på. Alla reser sig och orgeln dundrar: I denna ljuva sommartid – och där kommer de. Min älskade lilla unge går där bland de andra, kyrkgången fram. Påhängd en vit kåpa, så full av kraft och samtidigt så hjärtknipande sårbar går han där, i sina nya gympadojor.

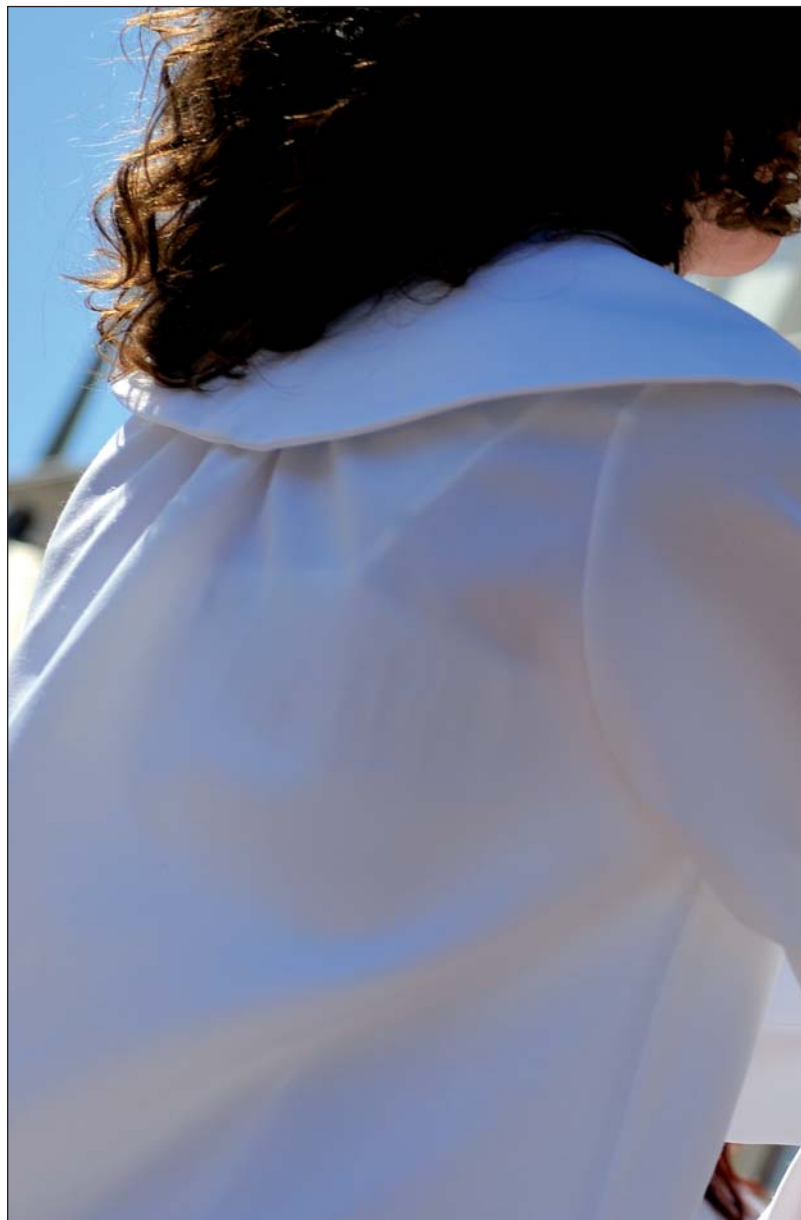

Foto: Magnus Aronson

Konfirmationen är en bekräftelse av dopet. Också tonåringen är ett underverk, det är sant och riktigt, men det är inte längre den villkorlösa kärleken som är fokus. Den finns där, men nu är det kraften som bejakas, – kraften – och ansvaret. Tonårstiden är en tröskel ut till vuxenvärlden och nu finns det ansvar som ska tas. Vem vill jag vara? Vad tycker jag är viktigt? Vilket ansvar kan jag ta för andra? Hur sätter jag goda gränser runt mig själv? Vad kan jag och hur ska jag våga bli älskad för den jag är? Det är stora utmaningar men det är dags nu.

Det är tufft att vara tonåring. Konfirmationstiden vill ge mod att våga, vill ge tilltro till den egna kraften och de egna resurserna. Varje människa är unik, har något speciellt att tillföra, behövs. Varje människa är dessutom ansvarig för sina egna handlingar och sitt eget liv. Kristen tro är väldigt tydlig på den punkten.

Jag tror på utveckling och växt. I tonårstiden förstås, men också senare i livet. Det är aldrig för sent, det går alltid att hitta nya vägar framåt. Hos varje människa finns läkande krafter som med rätt hjälp kan skapa nya möjligheter till liv. Det är min *tro*, det är inte en evidensbaserad kunskap, även fast det finns mycket som tyder på att det är sant. Det är en tro på livets seger, på att det innerst inne i universums djup finns en kraft som stavas Gud.

Konfirmationen är en sändningsgudstjänst som vill manifesteras denna tro på livets seger hos varje människa.

L*jus som lyser, dämpad stämning. Prästen försöker få alla att sitta långt fram men hon smiter undan lite. Vill inte hamna i centrum. Tillhör inte en av de närmast anhöriga den här gången.*

Det är en arbetskamrat som har dött, eller kanske man skulle säga, en före detta arbetskamrat. De hade arbetat ihop i nästan 20 år innan Eva gick i pension. Och även om det var länge sedan nu, hade det känts viktigt att gå på begravningen, få göra avslut. Hon ser sig omkring. Många är ledsna, några gråter lite stilla. Eva fick dö 89 år gammal omgiven av barn och barnbarn. Den sorg hon ser runt sig är mer ett uttryck för saknad än förtvivlan över vad som hänt.

forts. nästa sida

forts.från fg sida

Det sticker till i henne av avund. Inga barn och barnbarn kommer att vaka vid hennes dödsbädd. Inga barn kommer att torka en stilla tår av saknad och i tacksamhet över det som varit. Så blev livet för henne. Hon drar en djup suck och sätter sig tillrätta i kyrkbänken. Det blev som det blev. En del bra och en del dåligt. Man kan inte göra något åt det som varit. En del skulle hon vilja ha gjort. Utan tvekan känns det så, men så här i dödens närhet blir det samtidigt tydligt att det inte är någon idé att gräma sig över det som varit. Dags att göra avslut även i mitt liv, tänker hon, försona mig med hur det blev. Visst hade hon också haft ett bra liv och Eva hade utan tvekan tillhört det som varit bra. När hon går fram till kistan känns det verkligen som om hon säger adjö till Eva, och tack!

Ute ur kyrkan smiter hon i väg hem till sig. Förvånansvärt lätt om hjärtat väljer hon att promenera den korta biten hem. Hon har några telefonsamtal att ringa, kontakter att återuppta och gammalt groll att lämna bakom sig.

Livets skörhet kan ibland hjälpa oss att se dess skönhet. I dödens närhet blir det tydligt att livet är skört, ändligt, och det som verkligen betyder något blir extra tydligt. I dödens närhet kan det hända att vi får syn på våra liv som de blev – på gott och ont. Vårt uppdrag som människor är att försöka leva så rikt vi kan med denna blandning av bra och dåligt, styrka och svaghet, försonade med både oss själva och andra.

Kyrkorummet är en plats särskilt avskild för att värna människovärdet. En plats där varje nytt liv betraktas som ett stort under, som en gåva från skaparen själv, där vi är noga med att varje människa får ett värdigt avslut på sitt liv, rik som fattig. Ett rum där det flera gånger varje vecka uttrycks hopp. En plats där kärlekens seger över död och hat gestaltas och erfars. Jag tror att det är väldigt viktigt att det finns en sådan plats i en kultur. En plats som får fungera som en slags hjärt puls, där värderingar befästs och inspiration och framtidstro förmedlas. Det är det vanliga livet som bekräftas. Det finns inget speciellt ”kyrkligt” liv. Kyrkans uppgift är att värna mänskliga värden, vanliga mänskliga värden och aldrig upphöra att förmedla tro på mänsklighetens och kärlekens seger.

Unni Wiig Sandberg, präst

Översvämningen

Har ni hört om den gång det blev översvämning i den lilla byn? Man hade inte i mannaminne varit med om ett sådant regn. Och som det höll på! I dagar och nätter formligen öste det ned. Efter en vecka började byborna oroligt snegla på vattenståndet i den stora floden som gick genom byn.

– Om det regnar en dag till kommer floden att svämma över sina breddar! sade man till varandra. Och hör och häpna! Det var precis vad som hände. Floden svämmade över med en sådan kraft, att de som bodde närmast floden fick se sina hus fyllas med vatten. Och medan floden steg flydde invånarna i den lilla byn i panik – alla utom en. När de sista båtarna lämnade byn med det som räddas kunde, såg de en liten man sitta uppe på kyrktaket och le.

– Kom! ropade de till honom.

– Skynda dig!

Men den lilla mannen skakade på huvudet och sade stilla.

– Gud ska hjälpa mig.

De som satt i båten skakade på huvudet även de, och åkte i väg.

Och vattnet steg.

Då kunde en av byns vänligaste själar inte hålla sig längre utan beslöt att vända åter för att rädda den tokige mannen på det stora kyrktaket, som nu

i byn

Foto: Magnus Aronson

började bli halt och nästan helt täckt av vatten. Men även denna gång vägrade mannen.
– Jag litar på Gud, sade han. Jag har bett till Gud och vet att han kommer för att rädda mig.
Åter igen fick en båt vända om med ogjort ärende. Och vattnet steg.
Det var nu så mycket vatten att den lille mannen tvingades klättra upp i kyrktornet för att inte drunkna. Och medan han satt där uppe kom en helikopter som invånarna i byn hade sänt, i ett sista försök att rädda honom.
– För, som de sade till varandra, - nog är han lite tokgig, men vi kan ju inte låta honom dö för det.
Inte ens helikopterns besättning lyckades tala vett med den lille mannen som satt där på sitt kyrktorn och väntade på Gud. Vattnet steg, och mannen drunknade.

När han sedan kom till himlen vara han rätt så sur så han stegade upp till Gud Fader och sade:
– Här har jag trott på dig, bett till dig och litat på dig i hela mitt liv, och så belönar du mig på detta sätt!
Gud såg på honom länge, skakade på huvudet, suckade och sade:
– Jag skickade två båtar och en helikopter, vad mer kunde jag göra!?

Den här sagan berättar något grundläggande om livets villkor. Gud är beroende av vår vilja att göra gott för att det ska bli något gjort i världen. När vi gör konkreta goda saker för andra människor går vi Guds ärende. När vi tänker ut tekniska lösningar, skapar vacker konst eller använder vår kropp i konkret fysiskt arbete, så använder vi de resurser som Gud har gett oss för att göra livet bättre för oss själva och andra. Att göra Guds vilja är att göra allt man kan för att skapa ett samhälle värdigt människor. Så det försöker vi i Västanfors Västervåla församling göra; konkreta goda saker för människor. Därför håller vi på med mycket sådant som en del kanske inte tror är kyrklig verksamhet. Därför kan vi inte veta exakt vad vi ska göra i framtiden. Vi måste lyssna och se vilka behov vi möter för att se om vi har möjlighet att hjälpa till.

Det finns inget speciellt ”kyrkligt” liv. Kyrkans uppgift är att värna mänskliga värden, vanliga mänskliga värden och aldrig upphöra att förmedla tro på mänsklighetens och kärlekens seger. I ord men också, så gott vi kan, i handling.

Unni Wiig Sandberg, präst

Jämställd livstid i Fagersta

Projektet Jämställd livstid i Fagersta pågår under 2010. Jämställdhet skapas där beslut fattas. Därför måste jämställdhetsperspektiv finnas med i förtroendevaldas, chefers och medarbetares dagliga arbete. Hela processen, från politiska beslut till den konkreta verksamheten som kommer medborgarna till del, ska genomsyras av jämställdhetsperspektiv.

Foto: Magnus Aronson

Projektet består av två delar. En del där syftet är att öka kunskapen och medvetenheten om jämställdhet. I fokus för detta står politiker i Socialnämnden och Utbildnings- och fritidsnämnden och personal i samma förvaltningar. Totalt omfattas ett hundratal personer av olika delar i projektet. De får ta del av föreläsningar, seminarier och andra utbildningsinsatser. Personalen inom de två förvaltningarna är uppdelade i sju processgrupper som träffar sin processledare tre eller fyra gånger under året. Även ett internat är inbokat under hösten. Det finns också en fokusgrupp för de förtroendevalda i varje nämnd, som deltar i en fokusintervju på våren och en på hösten.

Under den andra delen av projektet kommer statistik, brukarundersökningar och beslutsdokument att granskas för att se om ett jämställdhetsperspektiv finns med. Det långsiktiga målet är en jämställdhetsintegrerad verksamhet.

– För att kunna jobba med jämställdhet så måste vi ta reda på hur livsvillkoren ser ut för kvinnor/flickor och män/pojkar och

hur den kommunala verksamheten faktiskt bedrivs och möter upp mot olika gruppers situation, säger projektledare Lillan Kauppi Stephenson. Att kartlägga och analysera sin egen verksamhet samt att belysa hur resurser fördelas är en förutsättning för att veta vad nästa steg bör vara. Kartläggning och statistik uppdelat på kön är några verktyg att använda sig av. Det är i vardagen jämställdhet skapas, eller ojämställdhet vidmakthålls. Och det är i denna vardag som Fagersta kommun möter invånarna.

Gå från ord till handling

Lillan Kauppi Stephenson upplever att responsen hos deltagarna är mycket god, och att många politiker och chefer visar stort intresse och engagemang. Processen har kommit igång bra och deltagarna är bra på att omsätta det som diskuterats i praktisk handling.

– Det gäller att inte fastna i talet utan att komma vidare till görandet, säger hon, och det finns en rapphet att försöka konkretisera hur man ska implementera det här i varje verksamhet.

– Det handlar om demokrati och rättvisa, menar Lillan, som har varit intresserad av jämställdhetsfrågor ända sedan skoltiden. Det är både spännande, utmanande och kontroversiellt. De här frågorna väcker många tankar och känslor i oss på det personliga planet, eftersom det berör oss alla, och det är otroligt roligt att jobba med. I vår föränderliga värld där normer och värderingar hela tiden förändras gäller det att vara uppmärksam på frågor om jämställdhet och rättvisa.

”Ett jämställt samhälle kännetecknas bland annat av att människor bemöts och behandlas utifrån sina individuella förutsättningar och behov, utan påverkan av traditionella föreställningar om kön... .. Både kvinnor och män, flickor och pojkar gynnas av ett aktivt jämställdhetsarbete där individen står i fokus. I grund och botten handlar det om mänskliga rättigheter.”

”Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.”

Fakta om projektet

Fagersta kommun har tilldelats medel från Sveriges kommuner och landsting (SKL) för ett jämställdhetsprojekt som pågår under 2010. Projektet är en del av program för Hållbar Jämställdhet. Sveriges kommuner och landsting har beviljats 145 miljoner kronor från regeringen för att stödja arbetet med att utveckla jämställda verksamheter i kommuner, landsting och regioner.

I projektet arbetar förutom projektledare Lillan Kauppi Stephenson, processledarna Gunvor Ashbourne och Tarja Dahlin. Utvärderare är Carina Holmgren, som är doktorand från Mälardalens högskola.

Cecilia Kjellin Eriksson

Män som slår kvinnor kan få hjälp i Fagersta

Kriscentrum för män i Västmanland har inriktningen mäns våld mot kvinnor. Centret har sitt huvudsäte i Västerås och från och med den 1 januari 2010 etablerar sig centret även på andra orter i länet, bland annat i Fagersta och Köping.

Ungdomsstyrelsen har gett en halv miljon kronor i projektbidrag för att verksamheten under året ska etableras på fler orter i länet. Förhoppningen är att kommunerna kan ta över kostnaden för verksamheten när projektet är slut.

Målsättningen för Kriscentrum för män i Västmanland är att nå ut till fler män som behöver hjälp för att de brukar våld eller som är i en situation som kan leda till att de börjar bruka våld.

– För varje man vi kan hjälpa att sluta slå, hjälper vi samtidigt ofta ett antal barn till en tryggare uppväxt och ökar chansen till att de får en egen trygg familj i framtiden. På så sätt kan vi motverka en negativ spiral, skriver Reidar och Salah på centrets hemsida.

Väldet sker i hemmet

16 kvinnor om året misshandlas till döds av en närstående man. Nästan allt våld mot kvinnor sker i hemmet och utövas av en man som kvinnan har eller har haft en nära relation till. Mäns våld mot kvinnor förekommer inom alla yrkesgrupper och samhällsklasser och är ett av de största hoten mot kvinnors liv och hälsa. Misshandel

och sexuellt våld förekommer även i homo- och bisexuella relationer.

Kvinnans benägenhet att polis-anmäla våldshandlingar eller söka vård för skador är liten. Mannens våld mot kvinnan växer fram gradvis tills den blir en normal del av vardagen. Om eller när kvinnan berättar om övergreppen har de ofta pågått under lång tid.

En fråga om makt

I grunden är våld i nära relationer en fråga om makt. Kontrollbehov och svartsjuka är ofta gemensamma drag hos misshandlande män, som ofta är charmiga och trevliga utåt, och är mycket måna om att dölja våldet mot kvinnan. Vid de kriscentrum för män som finns i Sverige är en av utgångspunkterna i det terapeutiska arbetet att män som slår måste lära sig att ta ansvar för sina egna handlingar.

På onsdagar finns det mobila teamet ute i länet. Fagersta och Köping är träffpunkter. Ring och boka tid på tel 021-41 03 08. Besöken är kostnadsfria.

Läs mer om Kriscentrum för män i Västmanland på hemsidan på www.kfmv.se

Museiskåpet i kyrkan

Längst bak i Västanfors kyrka finns ett museiskåp med gamla vackra värdefulla föremål. Skåpet är öppet vid högtidliga tillfällen som konfirmation och större konserter. Eftersom föremålen är stöldbegärliga kan skåpet inte alltid vara öppet.

En vacker svart mässhake med guldtråd från 1700-talet finns att beskåda, två silverljusstakar från 1712 och en silverkanna inköpt till Västanfors församling år 1851. Ett gammalt sockenbudstyg från 1782 finns också på en av hyllorna. Sockenbudstyget består av en vinkanna och en oblatask i mindre format som prästen använde när han besökte sjuka för att ge dem nattvarden. Idag finns ett modernare sockentyg som prästerna kan ta med sig om en person önskar att få ta emot nattvard i hemmet.

Brandbokalken från 1300-talet

Det äldsta och dyrbaraste föremålet är Brandbokalken från 1300-talet. En kalk är den bågare med vin som används vid nattvarden. Brandbokalken är en kalk i förgylld malm från det gamla kapellet i Brandbo. Den kallas för Brandbokalken, men av formen att döma är den ett ciborium, dvs en skål för det konsekrate (välsignade) brödet. Formen vittnar också om att den härstammar från medeltiden. Kalken har den latinska inskriptionen "Corpus Cristi sit nobis salus et vita! Amen." vilket betyder "Kristi lekamen må vara vår frälsning och vårt liv. Amen".

Västanfors församling hörde under medeltiden till Norbergs församling och redan på 1300-talet omnämns ett kapell i Brandbo. Ef-

ter önskemål från biskopsvisitationer 1944 och 1961 om att utforska var platsen för Brandbo kapell låg, gjordes under 1969 en utgrävning efter Valums kapellplats i Brandbo. Kapellet fungerade som en sockenkyrka för byarna runtomkring. Var tredje vecka kom en präst från Norberg och predikade. Först 1642 byggdes en träkyrka i Västanfors, och församlingen blev en kapellförsamling under Norberg. Samma år revs kapellet i Brandbo då man ansåg att kapellet tjänat ut. Brandbo kapell har ibland felaktigt kallats för Sundbo kapell. Idag finns en klockstapel på platsen.

Enligt en artikel i VLT den 1/9 1969 berättade Arvid Tågmark, som var en av de som arbetade med utgrävningen, om hur namnet Brandbo kom till. Före den nuvarande byn fanns det en by som hette Medalby (ibland kallad Mälby). Den totalförstördes i en brand och den nya byn fick därför namnet Brandbo.

Skrudar och kollektåvar

I kyrkans brudkammare finns också en textilkammare där gamla skrudar från 1700-talet förvaras, nu enbart museiföremål. Här förvaras också de textilier som nu används vid gudstjänsterna.

Innanför patronsläktaren är ett litet museum inrättat. Här finns ett oblatjärn och kollektåvar från tidigt 1700-tal.

Klockstapeln i Brandbo markerar ut platsen där Valums kapell stod på 1300-talet.

Källor: Församlingens egen broschyr från 1998 "Västanfors kyrka – en kort beskrivning" samt samlade historiska klipp.

**Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson**

Fråga juristen

Foto: Johnny Pesola

Syskonet vägrar sälja - hur köper vi huset?

Vi är tre syskon som har ärvt ett hus. Två av oss vill behålla huset och den tredje vill sälja – men inte till oss. Hur går man tillväga för att behålla huset? Tvis-ten har snart pågått i två år och nu säger advokaten att huset kommer att säljas på exekutiv auktion. Har vi förtur att köpa huset på exekutiv auktion? /Anna

Svar: Om man inte kan komma överens och någon vill sälja en fastighet kan man enligt lagen om samäganderrätt få fastigheten såld på offentlig auktion. Man vänder sig då till tingsrätten och ber om att en god man utses som får ta hand om försäljningen och objektet säljs till högstbjudande. Ni som vill behålla huset får vara med och bjuda vid auktionen. Ett visst minimipris då fastigheten inte får säljas kan ni komma överens om, men det är inte så att någon av er har förtur.

Ida Jansson, jurist

Hur ändrar man vem som äger huset?

Om man skall ändra ägandet på lagfarten vart vänder man sig då? /B-A

Svar: Du måste ha en fångeshandling som underlag för ändring av lagfart, till exempel köpekontrakt, bodelning, arvskifte eller gåvobrev. Dokumentet skickas i original samt en vidimerad kopia tillsammans med en skriftlig ansökan till Inskrivningsmyndigheten. Om det är en gåva mellan makar ska man också komma ihåg att gåvan ska registreras hos tingsrätten.

Ida Jansson, jurist

Kyrkans Allmänna Juridiska Byrå

Ida Jansson tel 0223-434 76

Martin Lindgren tel 0223-434 75

Sommarens gudstjänster

To 24/6 kl 21

Du lindar av olvon. Gudstjänst i midsommartid på Lindgårdens uteplats.

Lö 26/6 kl 11

Gudstjänst på Västervåla hembygdsgård. Ta med egen kaffekorg.

Sö 4/7 kl 11

Gudstjänst med kyrkokören i Västervåla kyrka på Hembygdens dag. Kyrkkaffe serveras.

Sö 4/7 kl 20

Ekumenisk mässa i solnedgången på Lindgårdens brygga.

Sö 11/7 kl 18

Gudstjänst med poesi i Dunshammar (vid blästerugnarna). Ta med kaffekorg och gärna egna favoritdikter.

Sö 18/7 kl 10

Gudstjänst på Lindgårdens uteplats.

Sö 18/7 kl 18

Bygudstjänst i Ennora (Fritidsvägen). Medtag kaffekorg.

Sö 25/7 kl 13

Bygudstjänst i Strandhyttan (Folkhyttan). Ta med egen kaffekorg.

Sö 1/8 kl 14

Gudstjänst vid Kolarkojan vid Märresjön. Kaffekorg.

Sö 1/8 kl 20

Mässa i solnedgången på Lindgårdens brygga.

Sö 8/8 kl 13 Engelsbergsdagen

Gudstjänst med Kyrkokören i hyttan, Engelsbergs bruk.

Lö 14/8 kl 11

Friluftsgudstjänst på Hembygdsgården i Västanfors i samband med återvändaredagen.

Sö 15/8 kl 10

Gudstjänst på Lindgårdens uteplats.

Sö 15/8 kl 14

Bygudstjänst i Djupnäs. Kaffe serveras.

Sö 29/8 kl 10

Gudstjänst i gamla kraftstation i Västanfors.

I Brukskyrkan firas gudstjänst kl 15 varannan söndag (udda veckor). Mer information om gudstjänster finns i predikoturen i Fagerstaposten och på församlingens hemsida www.svenskakyrkan.se/vastanfors

Foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Middag på Lindgården

Några måndagar per termin bjuder församlingens diakoner och präster in till Lindgårdsmiddag på Lindgården, vilket uppskattas mycket av äldre församlingsbor. Säsongen avslutades den 31 maj med en smaklig vårbuffé.

Lindgårdsskolan

En liten skola för stora kunskaper

Det finns fortfarande möjlighet att anmäla intresse för en plats på Lindgårdsskolan år 7-9 inför hösten.

Fyll i webbformuläret på www.lindgardsskolan.se/ansokan eller kontakta skoladministrationen tel 0223-434 49.

För mer information om Lindgårdsskolan år 7-9 kontakta rektor Åsa Cederborg, tel 0223-434 94 eller via mejl asa.cederborg@lindgardsskolan.se

Ny kyrkomusiker

Susanne Bågenfeldt från Skinnskatteberg börjar arbeta som kyrkomusiker i Västanfors Västervåla församling den 23 augusti. Hon efterträder Agneta Sonnebo Ögren.

Årsredovisning på hemsidan

Västanfors Västervåla församlings årsredovisning för 2009 finns att ladda ned på församlingens hemsida www.svenskakyrkan.se/vastanfors

Fasteinsamlingen ökade med 2,6 miljoner

12 000 nya givare och 2,6 miljoner kronor bättre än i fjol. Det är resultatet av Svenska kyrkans fastekampanj.

Fasteinsamlingen Hela världen gav i år 42 miljoner kronor till Svenska kyrkans internationella arbete för fattiga runtom i världen.

Årets insamlingstema handlade om tillgången till rent vatten och under fastekampanjen arbetade ombud, frivilliga och anställda med att informera om vattensituationen i världen.

– Jag skulle vilja tacka alla som på olika sätt har varit engagerade i fastekampanjen. Det är tack vare er vi har kunnat få ett så bra resultat, säger Mattias Carlsson, insamlingschef för Hela världen.

Tillgången till rent vatten minskar för varje år och konsekvenserna för människor är ödesdiga.

– Varje år dör 1,8 miljoner barn av diarréer som skulle ha kunnat förebyggas med ett glas rent dricksvatten och en toalett. Det kan vi inte acceptera. Att vi ökar insamlingsresultatet innebär att fler människor kan få tillgång till rent vatten, säger Mattias Carlsson till Kyrkans Tidnings hemsida den 21 maj.

MIT I LIVET

Ansvarig utgivare: Henrik Rydberg, tel 434 10. **Redaktör:** Cecilia Kjellin Eriksson, tel 434 06. **Repro:** TEXT & REPRO, Västerås. **Tryck:** PRIMATryck, Hallstahammar. **Omslagsfoto:** Magnus Aronson. Redaktören svarar för osignerat material.

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/VASTANFORS

Svenska kyrkan
VÄSTANFORS VÄSTERVÅLA

Musik i Sommarkväll

- 8 juni** Kyrkokören
- 15 juni** Vokalensemblen Gränslösa
- 22 juni** WestMannaFolk
- 29 juni** Peter Thederan med kompband
- 6 juli** Verdandikvartetten
- 13 juli** Bergslagens kammarsymfoniker
dirigent: Leif Karlsson
- 20 juli** Anders Paulsson, sopransaxofon
Nils Lindberg, piano
- 27 juli** Emily McEwan, sång
Bertil Jonasson, saxofon
Per Johansson, bas
Kjell Fernström, piano
Jocke Ekberg, trummor
- 3 augusti** Trio Bon: Katarina Widell, blockflöjt
Ann Wallström, barockviolin
Patrik Karlsson, ärkeluta
- 10 augusti** Rollin´ Phones

Läs mer på hemsidan: www.svenskakyrkan.se/vastanfors

Västeråla kyrka tisdagar kl 19